

Erdély

ALAPÍTVÁ 1892-BEN

Az Erdélyi Kárpát-Egyesület
– Kolozsvár 1891
Értesítője
Új sorozat, 2011/1.

Szerkesztők:
Tóthpál Tamás
(tothpaltamas@gmail.com)
Kovács Zsuzsa

Hírek

2011. AZ ERDŐK ÉVE

■ Az Egyesült Nemzetek Közggyűlése a 2011-es évet az erdők nemzetközi évévé nyilvánította, azzal a felhívással, hogy az illetékesek fenntartható gazdálkodási és fejlődési stratégiákat dolgozzanak ki valamennyi típusú erdő megőrzésére. Információkat az egész világon szervezendő eseményekről, kezdeményezésekről, valamint az erdők védelmét szolgáló párbeszéd előmozdítását szolgáló interaktív webes eszközöket a <http://www.un.org/en/events/iyof2011/> honlapon találhatunk. (t. t.)

MEGJELENT A MEGÚJULT ERDÉLYI GYOPÁR IDEI 1. LAPSZÁMA

■ A tartalomról: Meghívó az EKE XX. Vándortáborába – Vekov Károly; Rehab-expedíció: Eröss Zsolt előadásai Erdélyben – Deák László ; Havasok Erdélye – Dr. Jeszenszky Géza; Vasúttörténeti bringatúra a Csíki EKE-vel a Karakó-völgyi viadukthoz – Eröss

Árpád; A Liliom-kő természetvédelmi terület veszélyeztetett növényfajaiból – Bartók Attila; Zajzon: rekviem egy fürdőért – dr. Kovács Lehel István; Bemutatkozik a Csíki Természetjáró és Természetvédő Egyesület – Csíbi Márti; Mélységek rejtelmek Dénes István nyomában – Bőjte Ferenc. (v. á.)

EKE – SZÜLETÉSNAPI FOTÓTÁRLAT

■ Január 4–18. között az Egyetemi Könyvtár Előcsarnokában az EKE-Kolozsvár 1891 fotóklubja tizenhárom alkotójának 80 fényképét tekinthették meg az érdeklődők. Erről bővebben a Szabadság január 6-ai számában olvashattuk. A kiállítás kiértékelése a fotóklub rendes ülésén, január 25-én történt meg. Az esemény meghívottja volt Farkas György, a Sapientia EMTE tanára. Bemutattuk Essig Józsefnek a kiállítás megnyitóról készült videófelvételét is. (b. a.)

EKE-síverseny gyerekeknek februárban Kisbányán

Már hetedik alkalommal szervez síversenyt az Erdélyi Kárpát-Egyesület 14 évesnél fiatalabbak számára 2011. február 26-án, szombaton 11 órától, Kisbányán.

VERES ÁGNES

Hét évvel ezelőtt született az ötlet: szervezzünk síversenyt a kolozsvári magyar gyerekeknek! A javaslatot tett követte, az első versenyt Feleken, a házak melletti régi sípályán tartottuk, mi magunk is meglepődünk a nagy érdeklődéstől: 42 kisgyerek részvételével. Ilyen siker után érdemesnek láttuk a folytatást, de a következő évben a mostoha hóviszonyok miatt fel kellett költöznünk Kisbányára.

A részvételi rekordot a 2008-as év jelentette, amikor 72 gyerek állt rajthoz, alig jutott mindenkinek startszám. Eleinte csak kolozsváriak iratkoztak fel az indulási listára, de apránként bővült a kör gyergyószentmiklósi, gyulafehérvári, tordai, aranyos-egerbgyi és aranyosgyéresi gyerekekkel. És a csöppségek nőttek, a hat éve még csak öt-éves versenyző most már lassan 12 lesz, aki pár éve alig tudott kanyarodni, vagy éppen édesapja sílécei között ereszkedett le a kitűzött kapuk között, az

Nagy a lelkesedés az egyre népszerűbb síversenyen

ma már úgy száguld lefelé a pályán, hogy szülei alig bírják tartani vele a lépést. A nyertesek érdekes díjakban részesültek, és pár éve egy anyuka javaslatára minden résztvevő gyerek oklevelet kap, és nem csak ezt..., de ez maradjon titok az idei megmérettetésig!

Az Erdélyi Kárpát-Egyesület síversenyt szervez 14 év alatti gyerekeknek (külön lányoknak és fiúknak, több korcsoportban) 2011. február 26-án, szombaton délelőtt 11 órakor a kisbányai sípálya felső részén. A hatékonyabb szervezés érdekében kérjük a versenyzőket, hogy előzetesen iratkozzanak fel a versenyre, e-mail-en a siverseny@eke.ma címen vagy telefonon Veres Ágnesnél (0723-159000, 0264-580-916). Minden gyereket – kezdőt és haladót egyaránt – szeretettel várunk!

Jöjjön velünk a Bongár-forráshoz!

Február 6-án lesz legközelebb szervezett kirándulás

TÓTHPÁL TAMÁS

Kolozsvártól északra, a Szamos és Nádas vízválasztójaként húzódó Hója-gerinc, illetve a Hója rég felkeltette turista elődeink figyelmét. Míg az EMKE 1891-es kalauza szerint a Hója: „... kedvenc sétálóhely – bár távolabb fekszik”, nem is beszélve az itt rendezett majálisokról, a XIX. század végével kezdődően sorra felfedezik a Kányafőt – ahova később az EKE menedékházát is létesít –, az átjárót a Bácsi-torokba, a Hajtás-völgyet. Az Erzsébet hidat és szobrot is érintő Erzsébet sétány mintegy folytatásában az EKE nem kevesebb, mint öt kilométeres utat jelez le és lát el padokkal, ez az útszakasz a Fellegvárról a Horea erdőig terjed. A 30-as években a turisták „felfedezik” a Bongár-forrást, a Csigadombot és a Bátor-hegyet is.

A kistáj a Bécsi döntés után éli aranykorát, mikor az új or-

1930-as évektől látogatják a helyet

szághatár közelsége miatt a Bükkbe nem volt tanácsos kirándulni. Ekkor lendül fel a Hójában lévő Gaudeamus menedékház, mellé síugróáncot is építenek. Irányítótáblával a Törökvágás tetején 1942-ben kék színjelzésű turistaút húzódik végig a gerincen, egészen a Bátor-hegyig. Ide védkunyhót is terveztek, pénz is volt rá, Szucságra meg üdülőhelyet, csak... a kivitelezést megakadályozta az ismert fordulat.

Fél napos kirándulásként a Hója-gerincen többek közt a karsztos Bongár-forrást látogathatjuk meg a Csigadomb (617 m) alatt, a Bongár-patak völgyfejében. A Törökvágás tetején lévő néprajzi múzeumtól indulunk, kényelmes ösvényen haladva nyugatnak, érintve a Kányafőt (509 m) magaslatát, majd a Szent Pál tetőt (533 m). Mindezeket bárki bejárhatja, ha eljön a február 6-ai kirándulásra.

Zengő kövek a Gyalui-havasokban

XX. EKE vándortábor – tájbemutató előzetes

HÁM PÉTER

Túra volt, méghozzá nem is akármilyen, szikrázó napsütésben. Kisbányai kiindulóponttal (immár 3 éve nem túráztunk itt) az Öreghavas 1800 méter fölötti lapos platóját vettük célba, úgy déli 11 óra tájban. Az alternatíva a Bélavár lett volna, de kevés a hó az Aklos forrás-völgyében, nem túl impozáns a táj, lemondtunk róla. A nyári időszakban kellemetlen, poros erdészút, télen, havasan, kellemes sétaterep.

Előbb a kisbányai sípálya fölé érünk, onnan dél felé a Kudzsiri és Szebeni havasok halványan kivehető platóit látjuk, majd a Melegvölgy elhagyatott házikőihöz érkezünk (2,5 km), ahol megpillantjuk az Öreghavas tetején található ka-

most méteres hó fedi. A „mocsaras völgy” kezdetéhez érve szomorkásan tapasztaljuk: „elfogyott” a kényelmes traktorvágás, kezdődik a túra. Felérünk-e hótaposók, sílécek nélkül? Szerencsénk van, megtart a fagyott hó, csak helyenként süppedünk egy-egy isteneset. Olyan ez, mint a torpedó játék. Mész-mész, már-már azt gondolod, minden OK, s egyszer csak hupp, combtőig benne vagy a hóban. A három héttel ezelőtti túrán, a Mezőhavas platóján Csaba haverommal begyakoroltuk a játékot, de Melinda bosszankodik nagyokat az elején, majd humorosra veszi a figurát, nagyokat nevetgél egy-egy merülésnél.

Dél felé elénk tárul a Bélavár sziklatömege folytatásában a Sas sziklák és a

gond, nem fotózom. A Zengő kövek furcsa alakzatának látványa a távolban rögtön feledteti is a dolgot, elvégre lényegtelen.

A kövek mögött az Aranyos-völgye irányában tornyosuló fellegek lassan a Neteda csúcsot is megtámadják. Szélviharos havazást ígérnek holnapra, úgy néz ki, bejön. Hó hiányában valószínű öt perc lenne a táv a Zengő kövekig, így havasan 20–25 percre saccolom és valóban, délután három óráig le is torpedózzuk a fél kilométeres vízszintes terepet. Szél van, de nem zengenek a kövek. Szélvédett helyen elemőzsiázunk, majd felcsatolom a kamáslit, indulunk visszafelé. Elhatározzuk, hogy világosban akarunk Kisbányára érni, pont 10 kilométer az út és pontban

A SZERZŐ FELVÉTELE

Zengő kövek

tonai erődítményt. Alattunk a Jára-patak vízgyűjtő medencéje, szemben a Dumitreasa gerinc és a Fehér Kövek hegyi település házai, a gerinc túloldalán pedig a Hideg Szamos forrásvidéke. Jó lenne a nyár folyamán ezekre a vidékekre is eljutni. Kémlelem a látóhatárt északnyugat felé, az eredeti hétvégi terv a Meszes hegység teteje, a 996 méteres Perje tető lett volna. Borúsnak tűnik, morcos fellegek birkóznak a Meszes felett. Úgy néz ki, jól döntöttünk, de vajon Árpád haverom milyen időt kapott Menyháza környékén?

Lassan emelkedünk a trak-tornyomoktól kitaposott havas úton, folytatva utunk nyugat felé, apró déli kerülőkkel. A meleg napsütést a –5 fokos hideg és az egyre erősebb szél ellensúlyozza, így nem kell folyton vetkőzni és öltözni, csak épp a nadrágom szárát tűröm fel, hadd érezzem a telet. Az Aprókövek 1700 méter fölötti tömbje alatt, valamivel 1600 fölött járunk jó másfél óra elteltével, mikor célgyenesbe jutunk, és elénk tornyosul az Öreghavas (kilo)méteres tömbje. A Szigethegység 1700 méter fölötti felületének 3/4 része ez az óriási hegyhát,

Podságai szoros keleti sziklafala. Még délebbre kilátszik a Vidalykő és a Bedellő mögött a Székelykő sarka, a Pilis piramisa és a Csákylakó taraja. Kémleljük a párás láthatáron a Fogarasi-havasok gerincét, de sajnos ez nem a Kárpát-medence feltérképezésének napja. Nem baj, volt részünk benne 2004-ben a Mikulás túrán, mikor az ukrán Kárpátokig is eláttunk (http://softconsulting.cluj.astro.ro/public/kirandulasok/04_12_05_Oreghavas/page_01.htm).

A meredekebb, fagyott déli oldalt kihatásnálva könnyedén érünk fel az 1800 méteres hegyháttra, ahol tovább torpedózva közelítjük meg a katonai támaszpontot. A szél itt már kellemetlen erővel fúj, de nem orkánerejű, nem fújja a havat és a levegőt sem az orrunk elől. Egyéb időszakban terepszínű ruhát viselő egyén baktat felénk és megkér, csak távolról fotózzuk a létesítményt, mert hogy látott képeket a világhálón, és az nem jó. Lehet, hogy 2004-es felvételeink miatt egyszer csak majd bekopog a Gestapo? – villan át az agyamon, majd a 18x zoom, meg rögtön az, hogy hát ez számomra nem is érdekes, tehát nem – nem

hatkor sutyik lesz. Két és fél óránk van, ehhez mérjük a tempót. Mármint méri azt Melinda, kullogok utána. Az Aprókövek-nél járva látjuk, már az Öreghavast is ellepi a borzos felhőtőmeg, a naplemente utolsó napugarait a melegvölgyi nyári szállásnál kapjuk, de már nem melegít. Pacalleves gondolata folytán gyűl a nyál a számban, nem időzünk, megyünk. Mint a svájci óra érkezünk Kisbányára, majd a GPS 19,9 kilométerre láttán megkerüljük kétszer az út szélén hagyott kocsit. Két hónappal ezelőtt ugyanezt játszottuk el Csaba haverommal a Vigyázó túra után, már nehogy ne legyen meg a húszas! A pacalleves az Alpin hotel éttermében tökéletes, ajánlom mindenkinek, aki szereti. A Kisbányára vezető út a készülő autópálya munkálatai miatt igen-csak elromlott*, Kolozsvárról egy óra helyett másfelet kell rászánni, de ne ijesszen el senkit, egy szép téli túra érdekében megéri.

* A túra 2008. január 26-án, szombaton zajlott, azóta az autópálya Gyalu–Torda szakaszának munkálatai befejeződtek.

Februári rendezvények

- **Február 2. (szerda):** Gyalogolni jó! (12 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Túravezető: Székely Lavotta.
- **Február 5. (szombat):** Slamovics (12 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Túravezető: Szőcs Miklós, ● Sárosbükk, Bivalyos, Gorbó-völgyi vízesés (20 km). Találkozás a Hajnal negyedi végállomáson 9 órakor, vagy a hintás fánál 10 órakor. Túravezető: Kiss János.
- **Február 6. (vasárnap):** Szalonnasütés Kispetriben. Találkozás 7.30 órakor a nagyállomás előtt. Jelentkezni a túravezetőnél: Vlád Pál, ● Bongár-forrás (10 km). Találkozás 10 órakor a Törökvágás tetején. Túravezető: Feischmidt János.
- **Február 9. (szerda):** Gyalogolni jó! (12 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Túravezető: Székely Lavotta, ● Közgyűlés 18 órától az Apáczai-líceumban. Vetítés: Kárpátaljai élmények – Kovácsné D. Zsuzsa.
- **Február 10-13. (csütörtök–vasárnap):** Természetbarát Hét Debrecenben, Hints Miklós vetítettképes előadása: Kulturális barangolások Perzsiában; Túravezető: Kovácsné D. Zsuzsa.
- **Február 12. (szombat):** Bácsi torok (8 km). Találkozás 10 órakor a 31-es autóbusz Széchenyi téri végállomásán. Túravezető: Sáska Pál, ● Kajántói fenyves, bácsi erdő (25 km). Találkozás 9 órakor a nagyállomás előtt. Túravezető: Kiss János.
- **Február 13. (vasárnap):** Ifjúsági túra: Vonatos kirándulás: Naportok völgye (gyalog 12 km, szintkülönbség 400 m). Találkozás 7.30 órakor a nagyállomás előtt. Túravezető: László Györgyi, ● Séta a Bükkben (10 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Túravezető: Bagaméri Tibor, ● Szénafüvek (12 km). Találkozás 10 órakor a kisállomás előtti villamos megállóban. Túravezető: Szabó István.
- **Február 16. (szerda):** Gyalogolni jó! (12 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Túravezető: Székely Lavotta, ● Túravezetők tanácskozása 17 órától a székházban.
- **Február 19. (szombat):** Autóbuszos kirándulás Kisbányára. Indulás 8 órakor a Széchenyi téri Flip elől. Túravezető: Kovácsné Diószegi Zsuzsa, ● Ózek-völgye (18 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Túravezető: Szabó István.
- **Február 20. (vasárnap):** Görbe túra (10 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Túravezető: Bagaméri Tibor.
- **Február 23. (szerda):** Gyalogolni jó! (12 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Túravezető: Székely Lavotta.
- **Február 26–27. (szombat–vasárnap):** Autóbuszos kirándulás: Bálea jégszálló, Páltiniş, Felek. Indulás 7 órakor a Széchenyi téri Flip elől. Túravezető: Szőcs Miklós.
- **Február 26. (szombat):** Xantus János emléktúra a Cérna-forráshoz (10 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Túravezető: Szatmári Béla, ● VII. EKE gyereksíverseny Kisbányán. Szervező: Veres Ágnes, tel. 0723-159000. (Az időpont a hóviszonyok függvényében változhat.)
- **Február 27. (vasárnap):** Vonatos kirándulás: Szucság, Hegyes-hegy, Patfalva (gyalog 20 km, szintkülönbség 600 m). Találkozás 7.30 órakor a nagyállomás előtt. Túravezető: Vlád Pál, ● István-forrás (12 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Túravezető: Szőcs János.
- **Március 2. (szerda):** Gyalogolni jó! (12 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Túravezető: Székely Lavotta, ● Közgyűlés 18 órától az Apáczai-líceumban.

Info

Szolgálatos napok a székházban: hétfőn és szerdán 17–18 óra, kedden 11–13 óra között.
EKE fotóklub: minden kedden 17 órától a székházban.
Könyvtár: minden csütörtökön 17–18 óra között a székházban.
Rendezvényeinkre minden érdeklődőt szeretettel várunk.

Túravezetők, szervezők elérhetőségei:

Bagaméri Tibor 0742-776930
Feischmidt János 0722-542360.
Kiss János 0364-807-639, kjani51@gmail.com
Kovácsné Diószegi Zsuzsa 0364-733-867, 0740-067977.
László Györgyi 0727-192841
Sáska Pál 0264-441-154.
Szabó István 0748-140551
Székely Lavotta 0748-036290
Szőcs János 0742-690881
Szőcs Miklós 0264-550-310, 0740-061741
Vas Géza 0742-659570
Veres Ágnes 0723-159000
Vlád Pál 0264-435-866

Előzetes

- **Március 4–6. (péntek–vasárnap):** Autóbuszos kirándulás: Debrecen, Hajdúszoboszló. Indulás 7 órakor a Széchenyi téri Flip elől. Túravezető: Kovácsné Diószegi Zsuzsa.
- **Március 24–27. (csütörtök–vasárnap):** Autóbuszos kirándulás: Eger és környéke. Túravezető: Kovácsné D. Zsuzsa.
- **Május 26–31.:** Autóbuszos kirándulás Kárpátaljára. Túravezető: Kovácsné D. Zsuzsa.

XX. EKE Vándortábori előzetesek:

- **Március 12. (szombat):** Autóbuszos kirándulás: Nagyenyed, Boroskrakkó, Magyarigen. Túravezető: Kovácsné D. Zsuzsa.
- **Március 13. (vasárnap):** Aranyos völgye, Csigahegy, Vidrai vízesés. Túravezető: Vas Géza.